

Ата-аналарға кеңес: «Баланы балабақшада анасыз болуға қалай дайындауға болады»

Сіз білесіз бе, әр ана үшін өміріндегі ең ауыр күндердің бірі қандай болатынын? Ол – анасы алғаш рет өз баласын балабақшаға қалдыруы керек күні.

Бұл бірінші күннің балаға күтпеген жерден түспегені өте маңызды. Оған дейін балаға балабақша туралы, оның ережелері, басқа балалар туралы, олар жаңа досын асыға күтіп жүргені жайында көп әңгімелесіңіз. Кешкі уақыттарда, жексенбі күндері балабақша аумағында еркін серуендеп, осы жағдайға баланы жайлап, сабырмен дайындаңыз.

Егер мүмкіндігіңіз болса, балаңызды балабақшаға анасы емес, оған сәл аз тығыз байланысы бар басқа адам апарса, таңертеңгі қоштасу соншалықты ауыр болмайды. Сіздің балаңыз үшін бұл біршама жеңіл болады.

Мүмкін, бұл педагогикалық тұрғыдан дұрыс емес шығар, бірақ егер балаңыз топқа кіріп, маңызды қадам жасаған кезде оның назарын қандай да бір кішкентай сыйлықпен аударсаңыз – ойыншық қуыршақ, көлік немесе басқа ойыншық сияқты – бала үшін бұл әрқашан жағымды оқиға болады. Ал, жағымды эмоциялар екі сағат бойы оған кедергі жасамайды! Егер бұл бірінші реакциясын жұмсартса, келесі күні де солай жасаңыз. Келесі бірнеше аптада да бұл әдісті қолданыңыз.

Бұл әдіске әркім әртүрлі қарауы мүмкін: «баланы сатып алу», оның тәрбиесін бұзу, материалдық құндылықтарды дәріптеу – бұның бәрі айтылуы мүмкін. Бірақ әрбір баланың өмірінде ауыр кезеңдер болады, және әр ана баласын қиналып тұрғанын көріп, оған бірнәрсемен көңілін көтергісі келеді, баласын қолдауға тырысады.

Бала балабақшада алғаш рет бірнеше сағат уақыт өткізеді. Бұл оның өмірінің әдеттегі тәртібінің тым күрт өзгермеуі үшін қажет. Баланы анасыз өткізуге уақытша үйретіңіз. Балаңыздың күндізгі ұйқыға қалатындығына да дайын болуына көмектесіңіз. Ал, ең маңыздысы, ешқашан уәде еткен уақыттан артық қалдыруға болмайды.

Балалар арасында өздерін жайлы сезіну үшін бала балабақшаға барғанға дейін басқа балалармен араласуды үйренуі керек. Егер жақын айналаңызда балалар жоқ болса, баланы көп балалар болатын жерлерге апарыңыз.

Егер мүмкіндігіңіз болса, баланы қандай да бір ойын орталығына апарыңыз. Қазір мұндай орындар көп, бірақ баланы мұндай жерде жалғыз қалдыруға болмайды. Бала үшін дамуды қолдайтын «жерлер» оның анасысыз қалуына дайын болмай тұрып қажетті емес.

Ал анасы бірге баратын ойын сабақтары – бұл баланың қоғамға үйренуі үшін жақсы мүмкіндік. Бала педагогпен танысады, оның ойынға қатысып, анасының басқа ересектермен бірге болмайтынына үйренеді, бірақ ол анасының қасында екенін білетіндіктен алаңдамайды. Сіз тіпті балалардың қалай тез өзіне сенімді әрі тәуелсіз бола бастағанына таң қалатын боларсыз. Мұны істегенде ойын бөлмесінде түрлі ойыншықтар мен оқу құралдары, бала үшін тартымды нәрселер болады. Оларға қызығып, балаңыз анасының қолынан ұстап тұрмағанын ұмытып кетеді!

Әр бала балабақшаға барған соң тәуелсіз болуға үйренуі қажет. Ол жаңа өмірге бейімделуді тез үйренеді, егер балаңызды өз бетімен әрекет етуге алдын ала дайындасаңыз. Ең бастысы – асықпай, балаңызды тәуелсіздікке біртіндеп үйретіңіз.

Практикада бұл, әрине, оңай емес. Баланың қолын жууға үйренгенше, ванна бөлмесінің едені бірнеше рет суға толып қалуы мүмкін. Бала өзін киіндіру оңай жағдайда да, анасының жүйкесін шайқалтуы мүмкін. Бірақ өзіңізді қолға алып, шыдамдылық танытып, импульс әсерімен емес, баламен саналы түрде қарым-қатынас жасау керек, .

Барлық істеріңізді жоспарлаған кезде, баланың мінез-құлқына қарай бір сағат немесе бір жарым уақытты («тәуелсіздік» үшін) жоспарлаңыз. Баланың өзі істей алатын нәрселерді орындауға көмектеспейіз. Оған жаңа дағдыларды өз бетінше үйренуге мүмкіндік беріңіз, және тек ол өзі ештеңе істей алмайтынын анық сезінген кезде көмек ұсыныңыз (бірақ бұл көмек оқыту мақсатында болуы керек: «қазір мен жасайын!» емес, «қарашы, бұл осылай жасалады»). Екінші жағынан, ол анықтай алмайтын тапсырмалармен оны ауырлатпаңыз: бала жиі өз әлсіздігін сезінбей, жиі жетістікке жететіндей етіп жасаңыз.

Баланы киіндіруге қалай үйретуге болады? Егер баласы қазір дәл осы жас кезеңінде болса – екі мен үш жас арасында, төменде келтірілген кеңестерге назар аударыңыз:

- Баладан бірден әрқашан өз бетінше киініп алуын талап етудің қажеті жоқ. Бірақ, бұл өте маңызды! – егер ол өз қалауымен киімдерін киюге тырысып жатса, оған ешқашан кедергі келтірмеңіз, бәрін өз орнына жасамай-ақ қойыңыз!
- Уақытыңызды алдын ала жоспарлап, бала киіну дағдысын игеріп жатқанда тыныш болуыңызға мүмкіндік беріңіз. Танертең жарты сағат ерте тұру, баланың жаңа дағдыларды игеруіне мүмкіндік беруден жақсы.
- Егер бала өз бетінше киінгісі келмесе, оны сәл ынталандыра аласыз. Мысалы, оған шұлықтарды киіп беріңіз, бірақ соңына дейін емес, содан кейін оларды өзі жоғары тартуға ұсынып көріңіз.
- Оған шынымен де оңай киімдерді шешуді өзіне ұсыныңыз. Кез келген басқа дағды сияқты, киініп-киім шешу дағдылары да біртіндеп қалыптасады, және сіз балаға кішкентай «сабақтарды» ұсыну арқылы көмектесесіз: қолдарын жеңдерге салуды, жартылай киінген көйлекті түзетуді және т.с.с. Балаңызбен жарыс ойынын ойнауға болады: кім тезірек шұлық киіп, футболка киеді.

Құрметті әкелер мен аналар!

Егер біз өз балаларымызды үйретпесек, сүймесек және қорғамасақ, онда бізді кім істейді?

Егер сізде мүмкіндік болса, баланың «еркін күнін» аптаның ортасында ұйымдастырыңыз. Иә, бұл қиын, бірақ барынша тырысыңыз! Өйткені балалар бір-бірінен өте шаршайды, мектепте де, балабақшада да, ясельде де. Бір бөлмеде бүкіл күн! Оларды әрқайсысын өз орнына қойып көріңізші... Тағы да Оля мен Ира ойынға қатыстырмағаннан туындайтын реніштер, не болса да кулық жасаған Максимнің қорқынышы. Мұның бәрі бес күн бойы! Бұл балалар психикасы үшін шынымен ауыр жағдай. Және біздегі ЖРА және басқа да аурулар бір-екі аптада балаларымызда пайда болады, себебі осы үнемі болып тұратын шиеленіс. Сондықтан бұл шиеленісті азайту үшін кез келген жолмен тырысыңыз: мүмкіндігінше балаңызды ерте алыңыз. Бірақ ең жақсысы – бір күндері оны мүлде балабақшаға апармаңыз: оны үйде әжесімен немесе досымен қалдырыңыз. Әрине, бұл қиын, әрине, мүмкін емес, бірақ мүмкін болса, бір рет болса да, бір аптадан кейін, сирек болар, солай істесеңізші? Бұл біздің балаларымыз үшін қаншалықты маңызды екенін білмейсіз.

Бала болу қиын. Бұл өте үлкен, үнемі тоқтамайтын, күрделі жұмыс – өсу: әлемді ашу, адамдарды тану, махаббатты үйрену. Біздің балалармен болатын көптеген қиындықтарымыз – осы қиындықты түсінбеуімізде, құрметтемейтіндігімізде, сезбейтіндігімізде. Жиі біз оларды ол әлі толық түсінбеген үлкен әлеммен жалғыз қалдырамыз,

Балаларыңызға ұйықтап жатқанда жиі қараңыздар. Оларға қарап, дем алып, ой жүгіртіңіздер...

Жұмсақтық, тыныштық және ойлар...

Баланың көзіне қараңыз! Тіпті балаңыз сізбен бірге болмаса да – оның көзін мен көзқарасын жиі еске алып тұрыңыз. Содан кейін сол жерден махаббат, қуаныш және өзіңізге сенімділік алыңыз.

